

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/42441,Blazewiczow-drukarnia.html>
27.04.2024, 21:03

Błażewiczów drukarnia

Błażewiczów drukarnia, założona w XII 1981 przez Bohdana Błażewicza przy wsparciu żony Katarzyny w ich mieszkaniu przy ul. Jaworowej 44 we Wrocławiu. Działała do 1992. W obsłudze drukarni regularnie pomagała mieszkająca razem: mama Katarzyny Tatiana Stolarczyk oraz dzieci Dorota, Paweł i Piotr. [Druk](#) w mieszkaniu Błażewiczów odbywał się regularnie do pierwszych rewizji w 1987, a także 1982–1990 równoległe w in. lokalach, m.in. w piwnicy domu Józefa Tallata-Kiełpsza, garażu przy willi Wincentego Pycaka oraz pomieszczeniach przy klasztorze OO. Kapucynów przy ul. Sudeckiej.

Od początku stanu wojennego drukarnia była związana z: 1981–1990 RKS Dolny Śląsk i TKZ Politechniki Wrocławskiej (m. in. Tadeusz Huskowski, Krzysztof Sosna), 1983–1990 SW oraz strukturami „S” Pracowników Oświaty i Wychowania (Tadeusz Patrzalek, Józef Białek), ponadto współpracowała z in. środowiskami opozycyjnymi Wrocławia oraz Dolnego Śląska, m.in. 1982–1990 KPN (Antoni Lenkiewicz, Wincenty Pycak), 1982–1990 TKZ w Zakładzie Budowlano-Montażowym Przemysłu Węgla Brunatnego Megabud we Wrocławiu (Jan Najmowicz), 1982–1989 TKZ Państwowej Fabryki Wagonów Pafawag tamże (m. in. Leszek Głowik), 1985–1991 środowiskiem liberalno-konserwatywnym (Józef Białek), 1987–1990 NZS, 1988–1989 RKW Dolny Śląsk, 1985–1991 Ugrupowaniem Niepodległościowym Zamek (J. Tallat-Kiełpsz), 1988–1989 Towarzystwem Kursów Społecznych, 1988–1990 Międzyszkolnym Komitetem Oporu tamże, środowiskiem lwowian (Władysław Załogowicz), środowiskiem drohobyrczan (o. Marian Orczykowski OFMCap), 1982–1992 parafią św. Augustyna we Wrocławiu (o. Gustaw Tyburczy OFMCap., o. Adam Białek OFMCap, o. Stanisław Wardęga OFMCap.), Duszpasterstwem Ludzi Pracy przy parafii św. Klemensa Dworzaka tamże (o. Adam Wiktor SJ), DLP parafii św. Elżbiety

przy ul. Grabiszyńskiej i DLP przy parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Jeleniej Górze (ks. Andrzej Koziczuk), strukturami opozycyjnymi Zagłębia Miedziowego. 1986–1990 drukowała również dla środowisk opozycyjnych w in. miastach Dolnego Śląska jak: Oleśnica, Żary, Głogów, Strzelin, Namysłów, a nawet dla Górnego Śląska.

Do współpracowników drukarni należeli m. in. Piotr Pleniewicz (KZ „S” PWr), Aleksander Kalinowski (papier, SW), Janusz Szefczyk, Ryszard Reguliński (plastyk, autor niektórych grafik), Tomasz Szlachcic (pomocnik drukarza, kolporter, założyciel Agencji Fonograficznej Wyrostka), Krzysztof Baczyński (pomocnik drukarza, kolporter), Jarosław Głowik (drukarnia, pomocnik, kolporter), Aleksander Lebedziński (kurier, pomocnik drukarza, SW), Zofia Szutrak (kurier, organizator kolportażu, SW), Mariusz Mieszkalski (drukarnia, kurier, kolporter, SW), Janusz Zemanek (współorganizator druku), Antoni Ferenc, Władysław Fus, Marian Cieślowski (pomocnik drukarza), Rafał Guzowski (w l. 1987–1989 zlecał i odbierał druk pism „Z Dnia na Dzień”, „Solidarność Nauczycielska”, „Na Indeksie”, „Gazeta Związkowa Solidarność”, „Gazeta Uliczna”), Małgorzata Ściegosz-Suszyńska (pomocnik drukarza, kolporter), Halina Strzałkowska (pomocnik drukarza, użyczała mieszkanie do druku i piwnicę na magazyn), Bożena Hilgert (pomocnik drukarza, kolporter), Eugenia Usorek (pomocnik drukarza, aprowizacja). Z Błazewiczów drukarnią związana była również sieć zespołów drukarskich – jak J. Głowik i Maciej Małasiewicz – które wykonywały druk na otrzymanym sprzęcie we własnych lokalach.

Drukarnia Błazewiczów była stałą drukarnią wielkonakładowych podziemnych pism „Z Dnia na [Dzień...](#) (1981–1990) oraz „Solidarność Walcząca” (1983–1990); gł. drukarnią podziemnego pisma „Wyrostek”, a wyłączną pism: „Zamek. Pismo Ugrupowania Niepodległościowego «Zamek»”, „Dziś”, „Głos Parafian”, „Wierni Bogu i Polsce Drohobyczanie”, serii wydawniczych: Biblioteczki Wyrostka–Oficyna Wydawnicza im. Grzegorza Przemyka, Biblioteczki Robotniczej–Wydawnictwo im. K. Michalczyka, oraz wydawnictw: Wydawnictwo Oleandry, Wydawnictwo św. Maksymiliana patrona drukarzy, Wydawnictwo Biedaczyny z

Asyżu Stygmatyk. Ważnymi zleceniodawcami Błażewiczów drukarni był RKS (XII 1981 - 1990) oraz Agencja Informacyjna/Wydawnicza SW (1983-1990).

W czasie swojej działalności drukowała co najmniej 63 tytułów prasowych. Czasopisma drukowane na rzecz podziemnej dolnośląskiej „S”: „Z Dnia na Dzień” (1981-1990), „Prawda” (1983-1985), „Solidarność Dolnośląska” (1982-1984), „Riposta” (1984-1985), „Region” (1988-1989), „Informator Strajkowy” (1988), „Gazeta Uliczna” (1988), „Gazeta Związkowa Solidarność” (1989), „Obserwator Namysłowski” (1988-1989), „Wyborczy Informator Oleśnicki” (1989), „BOSS. Biuletyn Oleśnickich Sympatyków Solidarności” (1989), „Solidarność Ziemi Żarowskiej” (1989-1990), „Echo Strzelina” (1989); czasopisma z in. regionów: „Tygodnik Wojenny” (1983-1984), „Biuletyn Komitetu Oporu Społecznego” (1983), „Tygodnik Mazowsze” (1987-1989), „Głos Śląsko-Dąbrowski” (1984); wrocławskie struktury zakładowe i branżowe: „Jutrzenka” (1982-1989), „Wolny Głos Nauczycielski” (1983-1989), „Iskierka” (1983-1988), „Jednością Silni” (1984), „Wolna Droga” (1988-1989), „Biuletyn Informacyjny NSZZ »Solidarność« PWR” (1988-1989), „Odrodzenie” (1988), „Solidarność Megabudu” (1989-1990); SW: „Solidarność Walcząca” (1983-1990), „Biuletyn Dolnośląski” (1989-1990), „BIS” (1983-1986), „Wiadomości Bieżące” (1987-1989), „Jednością Silni” (1988-1990), „Solidarność Dolnośląska” (1988-1989), „Wolna Polska” (1988-1989), „Kontra” (1989); pisma i broszury NZS: „CDN” (1983-1984); „Komunikat” (1987-1989), „Na Indeksie” (1988-1990), „Popyt” (1989), „Życie Uczelni” (1989), broszurę *Statut NZS* (1989); pisma uczniowskie: „Wyrostek” (1983-1987), „Być albo Nie Być” (1986), „Hej” (1988-1989), „Chcąc Nie Chcąc” (1989-1990), „BIUST” (1989), „Neptuś” (1989), „Wolności Błyszczą Zorza” (1989-1990), „Szkoła” (1989), „Trójka” (1989), „TKSBK” (1989), „Szczytna” (1990), „Liczą się Czyny” (Strzelin, 1988), „Ponuraczek” (Oleśnica, 1989); in. środowiska: „Obecność” (1983-1988), „Przegląd Myśli Niezależnej” (1984), „Bez Cenzury” (1988-1990), „Dziś” (1985-1986, 1988), „Na Drugim Etapie” (1987), „Informator Towarzystwa Kursów

Spółecznych" (1988-1989), „Pogląd" (1988), „Konfederacja Dolnośląska" (1989), „Biuletyn Informacyjny Partii Konserwatywno-Liberalnej" (1991).

Oprócz prasy Błażewicze wydrukowali co najmniej 8 kalendarzy, 4 znaczki, etykiety zapalczane z liderami dolnośląskiej „S", plakaty oraz ulotki dla różnych środowisk jak np. Pomarańczowa Alternatywa.

Błażewiczów drukarnia wydawała książki i broszury sygnowane, co najmniej, przez czternaście oficyn. Dwa były bezpośrednio związane z inicjatywami własnego środowiska: Oficyna Wydawnicza im. Grzegorza Przemyska - co najmniej siedem broszur Biblioteczki Wyrostka będących streszczeniami książek, np. Andrzeja Sadowskiego, *Komunizm i faszyzm. Wspólny Rodowód. Wspólne zasady* (1984). Najważniejszą pozycją tego wydawnictwa były trzy wydania antologii *Na skrzyżowaniu Azji i Europy. Wiersze polskie 1980-84*, oprac. Stanisława Stelmachowa [Anna i Tadeusz Patrzalek], ilustracje Weronika Zawada [Jadwiga i Janusz Haliccy] (wyd. III, 1988); Wydawnictwo im. K. Michalczyka od 5. nr. sygnowało serię Biblioteczka Robotnicza, wydało co najmniej osiem pozycji, np. Piotr Woźniakowski, *Zapluty karzeł reakcji. Wspomnienia AK-owca z więzień w PRL* (1984); Agencja Informacyjna SW - co najmniej pięć pozycji, np. Aniela Steinsbergerowa, *Widziane z ławy obrończej* (1987) czy *Spod stołu, z Krzysztofem Wyszowskim współzałożycielem WZZ, uczestnikiem strajków w Stoczni Gdańskiej w 1980 i 1988 r. rozmawia Krzysztof Czabański* (1989); Wydawnictwo św. Maksymiliana patrona drukarzy - czasopismo „Głos Parafian" oo. kapucynów we Wrocławiu (7 nr., 1987-1988) i ks. Kazimierz Pielatowski, *Uśmiech Jana Pawła II* (1988); Wydawnictwo Biedaczyny z Asyżu Stygmatyk - cztery pozycje, np. dwa tomy *Antologii poezji sakralnej. Wolność-Wieczność-Wielkość* (1987 i 1988), na potrzeby parafii pw. św. Augustyna drukowano również dyplomy, świadectwa, plakaty czy cegiełki na budowę domu parafialnego; Wydawnictwo Instytutu Katolickiego we Wrocławiu - ks. Józef Wojtukiewicz, *Mały katechizm dla przygotowania dzieci do spowiedzi i Komunii świętej. Zgodny ze wskazaniem dekretu św. Piusa X „Quam Singulari" i katechizmu kard. Piotra Gaspariego;*

Wydawnictwo Pogodny Orlik - o. M. Orczykowski, *Meteorologia dla harcerzy*, z ilustracjami Włodzimierza Borkowskiego (Kraków 1987); Wydawnictwo Oleandry - [współpraca z o. M. Orczykowskim] materiały i 3 nr-y nieregularnika „Wierni Bogu i Polsce Drohobyczanie” (1989-1992), [z J. Tallat-Kiełpsz] oraz „Zamek” (1987-1991); Międzyszkolny Komitetu Oporu - *Przybieżeli do Betlejem, Kolędy i pastorałki*, wybór i oprac. muzyczne Krzysztof Jakubczak (1987), *Śpiewnik rajdowy. Uśmiechnij się, bo jutro będzie gorzej*, wybór i oprac. Krzysztof Jakubczak (1988); „Bez Pardonu” Grupa Zakładowa SW MPK Wrocław - Piotr Bielawski, Romuald Lazarowicz, *Dlaczego tak się stało*, Jerzy Przystawa, *Porozumienie-dlaczego?* (Bydgoszcz, 1989); Wydawnictwo ELS - Guszplit Ireneusz, *Przez teatr - poza teatr. Szkice o Juliuszu Osterwie* (1989); BB [Bohdan Błażewicz] - Waszczyk Maciej, *Opozycje*, [tomik wierszy] (1991); Fakt (Łódź 1988) - co najmniej jedna pozycja. Co najmniej dziesięć książek i broszur zostało wydanych bez stopki wydawniczej, np. *Śpiewnik skrócony* [pielgrzymkowy], [bez daty] i *Nie wolno milczeć. Za kulisami zamachu na Jana Pawła II. Przegląd Prasy Włoskiej*, [bez daty].

Do ostatnich druków należały materiały kampanii wyborczej A. Lenkiewicza do Rady Miasta Wrocławia w 1990, 1 nr „Biuletynu Informacyjnego Partii Konserwatywno-Liberalnej” i tomik wierszy *Opozycje* Macieja Waszczyka z 1991 oraz publikacje sygnowane przez Wydawnictwo Oleandry z 1992.

W Błażewiczów drukarni posługiwano się techniką białkową, sitodrukową i offsetową. Duża wydajność i autonomia drukarni wynikała z tego, że B. Błażewicz potrafił samodzielnie pozyskać duże ilości papieru (miał dojskie do magazynu papieru we wrocławskim Porcie Rzecznym), opanował też wszystkie etapy produkcji drukarskiej od tworzenia makiety (projektu), przez przygotowanie matryc, negatywów, pozytywów, produkcji i naświetlania sit oraz blach drukarskich, a także przygotowywania odczynników chemicznych i produkcji farby drukarskiej. Potrafił także konstruować lub naprawiać przyrządy potrzebne w procesie wydawniczym: sita, zawiasy do ramek drukarskich, maszyny drukarskie czy gilotyny. Błażewiczów drukarnia oprócz kontaktów z zagranicznymi dostawcami przez RKS czy SW,

posiadała również własne kanały pozyskiwania sprzętu i materiałów drukarskich m. in. za pośrednictwem stowarzyszenia Pologne-Liberté z Aix en Provence we Francji założonego przez Luisa i Jacqueline Martinéz. Stowarzyszenie to przywoziło dary humanitarne, które we Wrocławiu dystrybuowała parafia oo. Kapucynów, a z którą ściśle współpracowali Błażewicze. Ze Stowarzyszeniem Pologne-Liberté było związane środowisko parafii katolickiej Sain Jean de la Malte z Aix en Provence oraz znajomi Martinezów najróżniejszych zawodów: nauczyciele akademicy, muzycy, wojskowi, rolnicy czy studenci jak Maria i Emmanuel Martinez, którzy także siadali za kierownicą ciężarówek. Innym źródłem kontaktu z zagranicą były transporty humanitarne z Francji przyjmowane przez klasztor Najświętszej Marii Panny z Góry Karmel sióstr Karmelitanek Bosych przy ul. Karłowicza we Wrocławiu, gdzie była furtianką Maria Fela, kuzynka Katarzyny Błażewicz.

Paweł Błażewicz

[KPN](#), [MKO](#), [NZS](#), [Politechnika Wrocławska](#), [Region Dolny Śląsk](#), [Solidarność Walcząca](#), [Ugrupowanie Niepodległościowe Zamek](#), [Wrocław](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)